

In DigiKlauw wordt voor elke koe bij het bekappen een score voor klauwgezondheid vastgelegd

DIGIKLAUW ONMISBAAR VOOR KLAUWGEZONDHEID

Verbetering van de klauwgezondheid begint met een goede registratie. DigiKlauw geeft veehouders objectief inzicht in het vóórkomen van aandoeningen op hun bedrijf. De gegevens uit het programma maken het bovendien mogelijk om te fokken op minder kreupele koeien.

Klauwproblemen zijn voor veel veehouders een bron van ergernis. Kreupele koeien vreten te weinig, produceren daardoor verre van optimaal en zijn vatbaarder voor andere aandoeningen, zoals slepende melkziekte en een verminderde vruchtbaarheid. Daarbij vraagt het behandelen van kreupelheid acuut aandacht, het kost veel tijd en de uitkomst van de behandeling is dikwijls onzeker.

Naarmate het aantal koeien per arbeidskracht groeit, neemt het belang van gezonde klauwen toe. Bovendien is elke gemiste liter melk na het afschaffen van de melkquotering direct een verlies.

Objectief aandoeningen registreren

Het aantal kreupele koeien in een veestapel wordt beïnvloed door veel factoren. Daardoor lijkt het bewaken van de klauwgezondheid voor veehouders wel eens een ongrijpbaar onderdeel van het veestapelmanagement. Verminderen van klauwproblemen vraagt om een gedegen plan van aanpak, gebaseerd op de specifieke omstandigheden op een bedrijf.

'Gericht werken aan klauwgezondheid begint met inzicht in het vóórkomen van aandoeningen op een bedrijf', stelt Menno Holzhauser, klauwgezondheidsspecialist bij de Gezondheidsdienst voor Dieren.

Voor het objectief registreren van klauwaandoeningen ontwikkelde de GD samen met CRV, AB Nederland en de Vereniging voor Rundveeepedure het programma DigiKlauw. Klauwverzorgers registreren tijdens hun werk op een handcomputer of tablet per koe per poot de gevonden afwijkingen en voor veel aandoeningen ook de mate waarin ze voorkomen.

Sinds kort kan DigiKlauw ook gebruikt worden door veehouders die zelf hun koeien bekappen (zie kader). Bovendien is er een app beschikbaar die de registraties direct verwerkt en de klauwgezondheid inzichtelijk maakt voor de

gebruiker. Daarmee is DigiKlauw gebruiksvriendelijk voor de praktijk.

Minder nieuwe gevallen

Aan de hand van de geregistreerde gegevens berekent DigiKlauw een klauwgezondheidsscore, een eenvoudig kengetal dat ligt tussen de 0 en 100. 'Het grote voordeel van DigiKlauw is dat het objectief inzicht geeft in de klauwgezondheid op een bedrijf. Zo hoeven veehouders en adviseurs niet meer te werken op gevoel', stelt Holzhauer. 'Bovendien maakt het programma de klauwgezondheid vergelijkbaar tussen bedrijven. Zo weet een veehouder waar hij staat ten opzichte van zijn collega's.' De gegevens uit DigiKlauw zijn beschikbaar voor de klauwbekapper en de veehouder, maar kunnen, na toestemming, ook toegankelijk worden gemaakt voor adviseurs, zoals dierenartsen en voer-voorlichters. 'Omdat kreupelheid een probleem is dat door veel factoren wordt beïnvloed, is het zinvol om vanuit verschillende invalshoeken te werken aan verbetering', geeft Holzhauer aan. 'Zo kunnen adviseurs aan de hand van de gegevens uit DigiKlauw samen met

DigiKlauw nu ook voor zelfbekapper

Met ingang van 1 mei is het programma DigiKlauw ook beschikbaar voor veehouders die zelf hun koeien bekappen. Voorlopig zijn de gegevens alleen beschikbaar voor het eigen management. CRV zal eerst onderzoek doen naar de betrouwbaarheid van de data voordat deze gebruikt zullen worden voor de fokwaardeschatting.

Deelnemers aan FokkerijData Plus, waarvoor gebruik van DigiKlauw een voorwaarde is, moeten als ze zelf bekappen de intentie hebben om alle melkkoeien te bekappen en bij minstens twintig procent van de dieren een score te registreren.

de veehouder een plan van aanpak opstellen. Vervolgens kan met behulp van DigiKlauw worden gevolgd of de gekozen aanpak werkt. Daarbij is het wel van belang om geduld te hebben. Verbetering van de klauwgezondheid kost tijd.'

De dierenarts van de GD geeft aan dat veehouders zich hierbij het best kunnen richten op vermindering van het aantal nieuwe gevallen. 'We weten dat de kans op herhaling groot is als koeien eenmaal last hebben gehad van een klauwaandoening', vertelt Holzhauer. 'Voor het

meten van effecten van aanpassingen in het management is het dan ook vooral belangrijk om te kijken naar het aantal dieren dat voor het eerst last heeft van een aandoening. Omdat in DigiKlauw per koe de gegevens worden vastgelegd en bewaard, geeft het programma veehouders hierin het nodige inzicht. Als blijkt dat het aantal nieuwe gevallen werkelijk daalt is dat voor veehouders heel motiverend', weet de dierenarts uit ervaring. 'Zo helpt DigiKlauw om de gekozen aanpak vol te blijven houden.'

Fokken op klauwgezondheid loont

Delta Atlantic is met een index van 111 een specialist in het verbeteren van de erfelijke aanleg voor klauwgezondheid. De fokwaarde klauwgezondheid is samengesteld uit de fokwaarden voor een zestal aandoeningen. Deze zijn voor Atlantic gebaseerd op de registraties in DigiKlauw van 330 dochters op 116 bedrijven en hebben daarmee een betrouwbaarheid van rond de 90 procent.

In tabel 1 is weergegeven hoeveel minder problemen veehouders kunnen verwachten bij de dochters van Atlantic in vergelijking met de nakomelingen van stieren die voor de verschillende aandoeningen gemiddeld (fokwaarde = 100) scoren. De positieve scores resulteren in een fokwaarde van 111 voor klauwgezondheid, wat betekent dat bij de dochters van Atlantic in totaal acht procent minder klauwproblemen mogen worden verwacht. Bij een gemiddeld schadebedrag van 200 euro per probleem met de klauwgezondheid betekent dit een winst van 16 euro per koe per jaar.

Tabel 1 – Fokwaarden voor klauwgezondheidskenmerken van Delta Atlantic met het percentage aandoeningen bij de dochters ten opzichte van gemiddeld

KENMERK	FOKWAARDE	% PROBLEMEN T.O.V. GEMIDDELD
zoolbloeding	107	-5
mortellaro	105	-3
stinkpoot	108	-7
zoolzweer	110	-3
tyloom	105	-1
wittelijndefect	109	-2
klauwgezondheid	111	-8

Basis voor fokwaardeschatting

Ook voor CRV is DigiKlauw een belangrijk hulpmiddel om veehouders te ondersteunen bij het verbeteren van de klauwgezondheid van hun veestapel. Door de registraties van aandoeningen te koppelen aan afstammingsgegevens kunnen fokwaarden voor een zestal aandoeningen worden berekend. Deze worden gecombineerd in een index voor klauwgezondheid.

Hoewel de erfelijkheidsgraad van klauwaandoeningen niet heel hoog is, levert een gerichte stierkeuze wel degelijk geld op. Zo mogen veehouders bij de dochters van klauwgezondheidsspecialist Atlantic rekenen op gemiddeld acht procent minder klauwproblemen. Uitgedrukt in geld betekent dat per jaar zestien euro minder schade door kreupelheid.

Het gebruik van DigiKlauw is een voorwaarde om deel te kunnen nemen aan het programma FokkerijData Plus, waarbij veehouders voor een aantrekkelijk tarief genoomfokwaarden van al hun dieren kunnen laten bepalen. Door het koppelen van data over klauwgezondheid aan genoominformatie werkt CRV aan een verdere verbetering van de mogelijkheden om via fokkerij de klauwgezondheid te verbeteren.

Meer informatie over DigiKlauw is te vinden op: www.digiklauw.com.